

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๓/๒๕๕๖

วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคสันติภาพ

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า

ข้อ ๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองชื่อ พรรคสันติภาพ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เลขที่ ๓/๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑

ข้อ ๒ พรรคสันติภาพได้เคยรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๓ และ พ.ศ. ๒๕๕๔ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

ข้อ ๓ คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้อนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ตามโครงการและแผนงานของพรรคการเมืองและให้เงินสนับสนุนสาขาพรรคการเมืองที่ขอรับการสนับสนุน ค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคสาขาพรรคการเมืองตามที่ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ โดยพรรคสันติภาพได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ดังนี้

(๑) เงินจัดสรรตามโครงการและแผนงานที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นเงินรวม ๑๕๓,๕๐๐ บาท และยังไม่ได้เบิกจ่าย เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ได้มีมติชะลอการเบิกจ่ายเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ ให้แก่พรรคสันติภาพ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๕

(๒) เงินสนับสนุนเพื่อเป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคสำหรับสาขาที่ขอรับการสนับสนุนเป็นการทั่วไป จำนวน ๖๘,๐๗๐ บาท โดยเบิกจ่ายไปแล้ว ๒ งวดๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

ข้อ ๔ เมื่อใกล้สิ้นสุดระยะเวลาการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือแจ้งให้พรรคสันติภาพดำเนินการ แต่ไปรษณีย์ได้ส่งคืนผู้นำฝากเนื่องจากพรรคสันติภาพย้ายไม่ทราบที่อยู่ใหม่

ข้อ ๕ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เพื่อดำเนินการตามโครงการและแผนงานของแต่ละพรรคการเมืองและเงินสนับสนุนในเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและด้านอื่นๆ ที่จะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป (ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖) ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว ปรากฏว่า พรรคสันติภาพไม่ได้ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๕ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ข้อ ๖ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า พรรคสันติภาพ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่าพรรคสันติภาพไม่ได้ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคสันติภาพ ตามมาตรา ๖๕ (๕) และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้มีการยุบพรรคสันติภาพ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นชอบเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๖

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสันติภาพตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายอานวย สุวรรณกิจบริหาร หัวหน้าพรรคสันติภาพ ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นรายงานกิจการของพรรคสันติภาพ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้รับเอกสารรายงานของผู้ถูกร้องไว้ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ เช่นกัน และเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ผู้ถูกร้องได้ยื่นแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคเพิ่มเติมให้ครบถ้วนประกอบรายงานที่ได้ยื่นไว้เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ด้วย และเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้รับเอกสารดังกล่าวไว้ ดังนั้นผู้ถูกร้องจึงได้ยื่นเรื่องรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ แล้ว จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยกคำร้องของผู้ร้อง

นายทะเบียนพรรคการเมืองชี้แจงเพิ่มเติมว่า

ข้อ ๑ กรณีที่พรรคสันติภาพชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าได้ยื่นรายงานการดำเนินกิจการของพรรคสันติภาพ ประจำปี ๒๕๕๕ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับเอกสารเรียบร้อยแล้ว นั้น พรรคสันติภาพได้ส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ จริง โดยเอกสารที่ส่งมีเฉพาะแบบรายงาน ท.พ. ๘ จำนวน ๘ แผ่น ซึ่งรายงานดังกล่าวไม่มีแบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่าพรรคสันติภาพไม่ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน ฯ ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดคือภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖

ข้อ ๒ กรณีพรรคสันติภาพชี้แจงว่าเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ได้ยื่นแบบรายงานการดำเนินกิจการพรรคการเมืองเพิ่มเติมให้ครบถ้วนประกอบรายงานที่ได้ยื่นในข้อ ๑ นั้น พรรคสันติภาพได้ยื่นแบบรายงานเพิ่มเติมจำนวน ๒ ชุด ต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนี้

ชุดที่ ๑ แบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคสันติภาพ ที่ TPP ๐๐๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ลงรับวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๖ ซึ่งตรวจสอบแล้วข้อความเหมือนกับเอกสารที่ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแต่เพิ่มข้อมูลรายละเอียดของทรัพย์สินและหนี้สิน

ชุดที่ ๒ แบบรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ของพรรคสันติภาพ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ลงรับวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖

ข้อ ๓ จากการกล่าวอ้างของผู้ถูกร้องว่าได้ดำเนินการรายงานตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ ครบถ้วนแล้ว นั้น หากพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ ที่กำหนดว่า ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี แต่บทบัญญัติมาตรา ๖๒ กำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป จากความแตกต่างของบทบัญญัติของ

ทั้งสองมาตรา จะเห็นได้ว่า มาตรา ๓๕ กำหนดให้พรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการยื่นต่อ นายทะเบียนพรรคการเมืองตามแบบที่กำหนด แต่ในบทบัญญัติมาตรา ๖๒ กำหนดให้พรรคการเมือง ที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องจัดทำรายงานยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้น พรรคการเมืองที่ได้รับ เงินสนับสนุนจึงต้องจัดทำรายงานเป็นสองฉบับ ฉบับหนึ่ง เป็นรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด (ท.พ. ๘) ตามมาตรา ๓๕ ยื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายใน เดือนมีนาคมของทุกปี ส่วนอีกฉบับหนึ่ง จะต้องรายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนยื่นต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไปเช่นเดียวกัน แต่ในกรณีนี้ พรรคสันติภาพ ได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการ ตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด (ท.พ. ๘) ยื่นต่อนายทะเบียนภายใน กำหนดเวลาแล้ว แต่มิได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในกำหนดเวลาของกฎหมาย (กำหนดภายในเดือนมีนาคม แต่พรรคสันติภาพจัดส่งในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖)

พิเคราะห์แล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าคณะกรรมการกองทุน เพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้อนุมัติเงินสนับสนุนพรรคสันติภาพตามโครงการและแผนงานของ พรรคสันติภาพเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๕ ซึ่งพรรคสันติภาพจะต้องจัดทำรายงาน การใช้จ่ายเงินสนับสนุนภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ ปรากฏว่าพรรคสันติภาพไม่ได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงิน สนับสนุนพรรคการเมือง ในรอบปี ๒๕๕๕ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในกำหนด โดย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ ซึ่งเกินกำหนดเวลาแล้ว

เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า พรรคสันติภาพมิได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน ฯ ประจำปี ๒๕๕๕ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ พรรคสันติภาพจึงมิได้ปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ มีเหตุให้ต้อง ยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคสันติภาพ ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ